

TURYŚCI – ZAPRASZAĆ CZY ODSTRASZAĆ? WYBRANE PRZYKŁADY Z NADLEŚNICTWA DRETYŃ

Joanna Gil-Śleboda

Streszczenie. W tekście omówiono liczne działania edukacyjne prowadzone na terenie Nadleśnictwa Dretyń, w które zaangażowani są zarówno dzieci, młodzież jak i dorośli. Autorka stawia pytanie dotyczące wzajemnych relacji pomiędzy leśnikami a turystami, którzy nie zawsze przestrzegają reguł obowiązujących w lesie. Podsumowaniem jest zbiór wniosków ułatwiających pracę edukatorom leśnym.

TOURISTS – TO INVITE OR TO DETERRED? SOME EXAMPLES FROM THE DRETYŃ FOREST INSPECTORATE

Abstract. The text discusses a number of educational activities carried out within the Dretyń Forest District, in which are involved both children, adolescents and adults. The author poses the question of the mutual relationship between foresters and tourists who do not always follow the rules applicable in the forest. The summary consists of a set of proposals to facilitate the work of the forest educators.

„Piękno tej ziemi skłania mnie do wołania o jej zachowanie dla przyszłych pokoleń. Jeśli kochacie tę ojczystą ziemię, niech to wołanie nie pozostanie bez odpowiedzi”

JP II

Ten cytat – słowa Jana Pawła II zostały wyryte na kamieniu upamiętniającym posadzenie Dębu Papieskiego w Nadleśnictwie Dretyń. Leśnicy tego nadleśnictwa starają się na co dzień, poprzez różnorodne działania odpowiadać na to wezwanie. Traktujemy las nie tylko jako miejsce swojej pracy, ale miejsce, do którego zapraszamy innych, pokazujemy piękno przyrody i czynimy wszystko, by ją chronić. Zaczęliśmy od zaproszenia mieszkańców Dretynia do wspólnej pracy przy porządkowaniu zabytkowego i przez lata zaniedbanego parku. Wspólnie z leśnikami pracowało ok.

100 osób, dorośli, młodzież i dzieci. Park służy wszystkim mieszkańcom jako miejsce rekreacji, ale jednocześnie miejsce edukacji przyrodniczo-leśnej. Służy temu zarówno miejsce na ognisko, piaskownica i huśtawki, ławki i stoły, ale też leśna ścieżka dydaktyczna, którą nazwaliśmy „Leśna szkoła pod jodłą”. Są tu różne tablice dydaktyczne, większość własnego pomysłu. Jest też polana z Dębem Papieskim, przy którym odbywają się m.in. nastrojowe nocne wieczory poetyckie. W parku zaczyna się kolejna ścieżka, która prowadzi przez malownicze zakątki i różnorodne siedliska leśne. Nazwaliśmy ją „Szlakiem Dretyńskich Dębów” i wydaliśmy do niej folder-przewodnik. Usytuowany jest na niej romantyczny mostek, po którym chętnie spacerują mieszkańcy i turyści, robią sobie na nim pamiątkowe fotografie.

Kolejne nasze działanie ma na celu wzbogacenie różnorodności biologicznej, a jednocześnie są to działania edukacyjne. W kilku leśnictwach powstały sztuczne zbiorniki retencyjne, przy których wybudowaliśmy wiaty, miejsca na ognisko i inne obiekty rekreacyjne. Najbardziej reprezentacyjny obiekt powstał w leśnictwie Węgorzyno. Przy jego tworzeniu pracowali mieszkańcy wsi Węgorzyno i Darnowo, przy pomocy funduszy m.in. Starostwa w Słupsku. Powstała tam leśna ścieżka dydaktyczna „Bogactwo mokradeł”. Wszystkie ścieżki dydaktyczne w Nadleśnictwie Dretyń mają charakter autorski, ponieważ uważam, że tylko miejscowi leśnicy dysponujący wiedzą, wkładają w tworzenie takich ścieżek także serce. W naszym przypadku koncepcja była moja, a zdjęcia na tablice wykonywali uzdolnieni koledzy i koleżanki. Miejsc rekreacji mamy na terenie nadleśnictwa kilka, są chętnie odwiedzane przez mieszkańców i turystów. Dzięki współpracy z Lokalną Grupą Działania Wrzeciono obejmującą gminy Miastko i Trzebielino powstała leśna ścieżka rowerowa, a na niej obiekty dla turystów całkowicie sfinansowane przez tę organizację.

Od lat prowadzimy działania edukacyjne w szkołach. Oprócz pogadanek Straży Leśnej organizujemy od 8 lat konkurs plastyczny „Las i jego mieszkańcy” oraz literacki „Chrońmy nasze lasy”. Rozdanie nagród połączone jest z wystawą i prezentacją najciekawszych tekstów podczas imprezy „WITAJ W LESIE”. Organizujemy też wystawy przyrodnicze w nadleśnictwie i przy okazji prowadzimy lekcje dla uczniów okolicznych szkół. Zapraszamy też uczniów do szkoły leśnej. Uczestniczymy też w organizacji powiatowego biegu przełajowego, którego uczestnicy biegną wokół parku i chętnie do nas przyjeżdżają. Bieg ten jest zawsze połączony z sadzeniem „drzewa dla pokoju”.

Wszystkie miejsca postoju i miejsca biwakowania oznaczyliśmy tablicami, na których oprócz zasad zachowania się w lesie, zapraszamy do poznawania najciekawszych miejsc w najbliższej okolicy od miejsca postoju oraz naszych ścieżek dydaktycznych.

Czy taki sposób kształtowania wzajemnych relacji pomiędzy leśnikami, a turystami jest skuteczny? Nasze tablice stoją już kilka lat i tylko jedna została porysowana. Większość obiektów turystycznych użytkowana jest zgodnie z przeznaczeniem. Niestety plagą są śmieci. Młodzież okolicznych szkół bierze udział w corocznych akcjach

Fot. 1. Język, jakim zwracamy się do turystów jest przyjazny (fot. J. Gil-Śleboda)
 Photo 1. Language we speak to the tourists is friendly

Fot. 2. Tablice graniczne oznakowane są napisem: „Witaj, ten las jest także Twój”
(fot. J. Gil-Śleboda)

Photo 2. Border panels information: „Hello, this forest is also yours”

sprzątania lasu, a dorośli wywożą domowe odpady nie tylko na nasze miejsca postoj, gdzie stawiamy pojemniki, ale niestety zdarza się często – bezpośrednio do lasu, gdzie powstają nielegalne wysypiska śmieci. Nasze ambitne zadanie ustawienia kabin TOY-TOY na miejscach postoj przy drodze krajowej Poznań–Ustka skończyło się tym, że pierwsza zniknęła po tygodniu, druga po miesiącu. Trzecia funkcjonuje przy parku, gdzie służy turystom i piłkarzom pobliskiego boiska do piłki nożnej. Nasze działania prowadzimy stosując się do następujących zasad:

1. Turysta też człowiek,
2. Na przyjazne zachowanie ludzie reagują pozytywnie,
3. Jeśli stworzymy warunki do wypoczynku, mamy szansę skierować ruch turystyczny w określone miejsca,
4. Język dialogu jest niezwykle ważny, powinien być przyjazny,
5. Informacje w folderach i na tablicach powinny być czytelne dla laika,
6. Nie należy się poddawać,
7. Edukacja od najmłodszych lat przynosi efekty,
8. Działania leśników powinny być różnorodne,
9. Dobre efekty przynosi współpraca z samorządami, organizacjami i społecznością lokalną,
10. Leśnicy nie zastąpią szkół, ale nauka w szkole nie zastąpi nauki w lesie.

Joanna Gil -Śleboda

emerytowany pracownik Nadleśnictwa Dretyna
lasjoan@o2.pl